

על ייצוג בני זוג ביחד ולחוד - בימי שלום בית (וגם בימי עימות)

דורון תמיר, עו"ד, יו"ר הוועדה

ועדת האתיקה השיבה כי התשובה לשאלה היא שלילית, לאור הוראות סעיף 25 לכללי האתיקה המקצועית לפיו עו"ד היודע כי הצד שכנגד מיוצג בידי עו"ד לא יפנה אל הצד שכנגד אלא באמצעות עורך הדין המייצגו באותו עניין ולא ייפגש עם הצד שכנגד לצורך דיון באותו עניין אלא בנוכחות עורך דינו.

לפיכך ועדת האתיקה סיכמה עמדתה שגם כאשר עורך הדין מעורב באופן אישי בעניין מסוים, הוא חייב לפנות לצד כנגד אך ורק באמצעות עורך הדין המייצג אותו.

ייצוג בני זוג ביחד ולחוד

עו"ד ייצג 2 בני זוג בתיקי הוצאה לפועל אשר פתח נגד מעבידים המשותף. בהמשך התגלעה מחלוקת בין בני הזוג, ועורך הדין ערך ביניהם הסכם גישור. לימים החליטו בני הזוג להתגרש, והאישה פנתה לעו"ד שייצגה במימוש ההסכם. מאחר ועורך הדין צפה ככל הנראה את האפשרות שמי מהצדדים יחפוץ בקבלת המשך שירותיו, ניסח בהסכם את הסעיף הבא: "היה ומי מהצדדים יחפצו כי עורך הדין ימשיך לייצגם להגשמת ביצועו של הסכם זה, אזי הצד השני אינו מתנגד וברור כי זה בכפוף לתשלום שכר טרחה נוסף כפי שישוכסם..."

עורך הדין פנה לוועדת האתיקה לקבלת היתר לייצוג האישה במימוש ההסכם. ועדת האתיקה השיבה לשואל בין היתר - שאם וככל שיהיה שיתוף פעולה מלא בין הבעל לאישה בביצוע העברת הזכויות בדירת המגורים משם הבעל לשם האישה, וכן בנוגע לסידור הגט מותר יהיה לו לייצג את האישה.

אולם, אם יתגלע סכסוך או מחלוקת בין בני הזוג, אזי אסור יהא לו לייצג את האישה כנגד הבעל.

עוד הבהירה הוועדה שאסור לעורך הדין לייצג את האישה כנגד הבעל בכל הנוגע לסידור הגט ביניהם, אלא אם יסמיכו אותו שני בני הזוג להגיש בקשה מוסכמת ומשותפת לסידור גט ביניהם.

שאלת ייצוג

עו"ד ייצג נפגע בתאונת דרכים כנגד נהג רכב וחברת הביטוח. במועד מאוחר יותר פנה הנהג אל עורך הדין בבקשה שייצגו בהליך משפטי בנושא אחר. שואל עורך הדין את ועדת האתיקה, האם רשאי הוא לייצג כיום את הנהג. ועדת האתיקה השיבה לשואל כי הוא רשאי לייצג את הנהג הפוגע בהליך האחר ובלבד שלא ישתמש במידע שקיבל מהנפגע ואשר יש לו זיקה של ממש לטיפול המתחייב בייצוג בהליך הנוכחי. הובהר לשואל כי אם קיים מידע כאמור, חל איסור לייצג את הנהג, אלא אם הנפגע נתן הסכמתו המפורשת לייצוג.

שאלתא על התנהגות שנעשתה בעבר

עו"ד פנה לוועדת האתיקה והלין על התנהגותו של חבר למקצוע. עורך הדין הכתיר את פנייתו בכותרת "שאלתא" וביקש לקבל את חוות דעת הוועדה האם התנהגותו של החבר מהווה עבירה על כללי האתיקה. ועדת האתיקה השיבה לשואל כי שאלתו, הנוגעת להתנהגות של חבר אחר שכבר התרחשה, איננה "שאלתא", וכי אם הינו סבור כי עורך הדין של הצד שכנגד ביצע עבירת אתיקה, רשאי הוא להגיש לוועדת האתיקה תלונה בעניין. אם תוגש תלונה - וועדת האתיקה תטפל בתלונתו בדרך הרגילה בה ועדת האתיקה מבררת תלונות, לרבות פניה לעורך הדין עליו מגישים תלונה.

ועדת האתיקה מבקשת להודות לעו"ד יובל רויטמן על התקופה בה שימש נציג ציבור בוועדת האתיקה. יכולותיו האישיות והמקצועיות המרשימות של יובל כמו גם יושרתו והגינותו הרבה איפשרו לחברי הוועדה לקבל ההחלטות תוך מודעות והתחשבות במגוון השיקולים, העקרונות והערכים שראוי שוועדת האתיקה תפעל על פיהם. תודה גדולה ליובל.

משמעות הביטוי "מבלי לפגוע בזכויות" או "כל הזכויות שמורות" ע"ג מכתבים, והאם ניתן להשתמש במכתבים אלו בבית משפט?
עורך שלח לחברו הצעה להסדר דיוני בה נכתב שהיא "מבלי לפגוע בזכויות". עורך הדין השתהה במתן תשובתו ועל כן ההצעה להסדר הדיוני פקעה. השואל פנה לוועדת האתיקה בשאלה האם יוכל לפרט בפני בית המשפט מה הוצע לו במסגרת ההסדר הדיוני למרות שלא קיבל אותו במועד ולמרות שצויין בו שהוא "מבלי לפגוע בזכויות".

ועדת האתיקה השיבה לפונה כי על פי הפסיקה יינתן חיסיון למסמך הכולל את הביטוי "מבלי לפגוע בזכויות" בהתקיים שני תנאים מצטברים: המסמך נערך במסגרת מו"מ לפשרה והמו"מ לא עלה יפה והמסמך מיועד לשמש "הודאת בעל-דין".

עוד ציינה הוועדה בתשובתה שגם אם לא נכתבו הביטויים הנ"ל, הרי שמקום שמנסבות עניין מסויים עולה שהנוגעים בדבר התכוונו שהמסמך יהווה חלק ממו"מ לפשרה - המסמך ייחשב כחסוי.

הוועדה איפשרה לפונה למסור פרטים נוספים בטרם תשקול האם תוכל להביע עמדה סופית בעניין זה.

זכות קיזוז סכום מהחזרי אגרה שהגיעה לידי עורך-דין בגין חוב שכ"ט וזכות עיכבון
לוועדת האתיקה הופנתה שאלה - האם מותר לעו"ד לקזז את חוב לקוחו מתוך כספי החזר אגרה שהתקבלו אצלו, כשהנסיבות הן שהלקוח מסרב לשלם לעו"ד את שכר טרחתו ובהסכם השכ"ט החתום ביניהם אין אזכור לאפשרות הקיזוז.

ועדת האתיקה השיבה כי לפי כלל 40 לכללי האתיקה, עורך הדין המקבל סכום כסף עבור לקוחו, חייב להודיע על כך תוך זמן סביר מעת קבלתו. הוראת כלל 40 (ב) קובעת: "עייכב עו"ד, על פי דין, סכומי כסף שקיבל עבור לקוחו, או ניכה על פי הסכם, כספים מתוכם, יודיע על כך ללקוח תוך זמן סביר". מכאן נלמד כי זכות הקיזוז של עורך הדין, חייבת להיות מעוגנת בהסכם. בהיעדר הסכם שכ"ט כתוב, אסור לעו"ד לקזז מהכספים המתקבלים כהחזר אגרת בימ"ש והם שייכים ללקוח בלבד.

על פי סעיף 88 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א-1961 מותר לעו"ד להפעיל את זכות העכבון, רק אם הלקוח הסכים כי החזר האגרה ששולמה לעו"ד יהיה באמצעות עורך הדין. ככל שאין הסכמה כאמור, יכול עו"ד לתבוע את לקוחו לתשלום שכר הטרחה תוך 3 חודשים מעת שהלקוח ביקש שיועבר לידו החזר האגרה. כמו כן הודגש כי לפי כלל 40(ב) כאשר עו"ד מפעיל את זכות העכבון, עליו להודיע ללקוחו על כך, תוך זמן סביר.

איסור המגע עם אדם מיוצג

האם עורך דין המגיש תביעת שכר טרחה כנגד לקוח המיוצג על ידי עורך דין, רשאי לשוחח ישירות עם הנתבע על אף שהנתבע מיוצג?